

İklim Değişikliği Forumu'ndan Karamsar Tablo Çıktı

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası İklim ve Enerji Merkezi'nin (IICEC) iklim değişikliği ile ilgili sorunları masaya yatırmak için düzenlediği foruma katılan Türkiye'den ve yurt dışından birçok bilim insanı, dünyanın bu alanda geldiği noktayı değerlendirdi. Forumda açılış konuşması yapan Dr. Fatih Birol ise, konuyla ilgili olarak geleceğe yönelik olumsuz bir tablo çizdi.

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası İklim ve Enerji Merkezi'nin (IICEC), İklim Değişikliği Forumu: "Bölgesel ve Küresel İklim Değişikliği: Gözlemler ve Politika Seçenekleri" organizasyonu, Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi, The Seed Emirgan'da, 16 Mart 2012 tarihinde düzenlendi.

Forumun ev sahipliğini Sabancı Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nihat Berker ve Uluslararası Enerji Ajansı Baş ekonomisti ve Sabancı Üniversitesi IICEC Uluslararası Danışma Kurulu fahri Başkanı Dr. Fatih Birol yaptı. Forumun ana oturumuna ise Berker ve Birol'un yanı sıra, Danimarka Enerji Ajansı İklim ve Enerji Bakan Yardımcısı Hans-Jorgen Koch, Büyükelçi, Dışişleri Bakanlığı İkili Ekonomik, İklim Değişikliği ve Çevre İlişkileri Daire Başkanı ve Atom Enerjisi Komisyonu Üyesi Mithat Rende ve Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı Selahattin Hakman konuşmacı olarak katıldı.

Forumun açılış konuşmasında Sabancı Üniversitesi Mütavelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı'nın mesajı, Rektör Nihat Berker tarafından okundu. Güler Sabancı mesajında, iklim değişikliğinin dünyamız için ciddi ve giderek büyüyen bir tehdit olduğunu ifade etti. Güler Sabancı bu konferansa uluslararası çapta gösterilen ilginin de bunun kanıtı olduğunu vurguladı. Güler Sabancı'nın mesajı şu şekilde devam etti: "OECD tarafından da belirtildiği gibi, iklim değişikliğinin çevremize, ekonomilerimize ve güvenliğimize etkileri, çağımızın belirleyici konuları arasındadır. Son yıllarda yapılan fiziksel gözlemler, iklim değişikliğinin hayatlarımızı tehdit eden küresel bir soruna dönüştüğüne dair önemli sinyaller vermektedir. Deniz seviyesi yükseldikçe kıyılar tehlike altına giriyor. Kuvvetli kasırgalar ve seller kıtaları tehdit ediyor. Sular altında kalan adalarda yaşayan aileler, iklim sığınmacısı olarak evlerini terk etmek zorunda kalıyor."

Uluslararası Enerji Ajansı Baş ekonomisti ve Sabancı Üniversitesi IICEC Uluslararası Danışma Kurulu fahri Başkanı Dr. Fatih Birol ise "Enerji ve İklim: İklim Yolu Şimdiden Kapandı mı?" başlıklı konuşmasında olumsuz gidişatı zorlaştıran yeni sorunlar olduğunu belirtti. Fatih Birol bu sorunları şöyle sıraladı: Ekonomik kaygılar nedeniyle dikkatler enerji politikasından uzağa çevrildi ve müdahale imkanları azaldı. Fukuşima sonrasında nükleer enerjinin geleceği belirsizleşti. Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da çalkantılar, bölgenin yatırım planlarıyla ilgili soru işaretleri doğuruyor. Karbondioksit salımı tekrar rekor düzeylere yükseldi.

Enerji güvenliği ve iklim değişikliğine müdahale için enerji verimliliğinin şart olduğunu söyleyen Fatih Birol, küresel enerji verimliliğinin yanlış yönde ilerlediğini, AB'nin petrol ve gaz ithalatı faturalarının tarihinin en yüksek düzeylerinde olduğunu, petrol fiyatlarının yüksekliğinin de kırılgan Avrupa ekonomisini tehdit ederken avronun değerinin düşmesinin de olumsuz etkiyi şiddetlendirdiğini belirtti.

Yükselen ekonomilerin, dünyanın enerji talebini şekillendirmeyi sürdürdüğünü vurgulayan Fatih Birol, küresel enerji talebinin 2010-2035 arasında üçte bir oranında artacağını ve bunun yüzde 50'sinin Çin ve Hindistan'a bağlı olacağını belirtti.

Birol: "İklim meselesinin merkezinde enerji yer alıyor. Cesur siyasi kararlar verilmesine ihtiyaç var"

İklim meselesinin merkezinde enerjinin yer aldığını söyleyen Fatih Birol, yenilenebilir enerjiye sağlanacak sübvansiyon miktarının artacağını, 2010'da yenilenebilir enerjilerin sübvansiyon tutarının 66 milyar dolar olduğunu, fosilde ise bu sayının 409 milyar doları bulduğunun altını çizdi. Fatih Birol sözlerini şöyle sürdürdü: "Kullanımın yaygınlaşması rekabetçiliği gölgede bırakırken, bu sayının 2035'te 250 milyar dolar olması gerekiyor. Bugünden 2035 yılına kadar toplam karbondioksit salımı, 1900'den beri toplam salımın dörtte üçünü aşacak ve Çin'in kişi başı salımı OECD ortalamasına ulaşacak. Müdahalede bulunulmazsa 2017 yılı itibarıyla 450 Senaryosu'nda izin verilen karbondioksit salımının tümünü mevcut santraller, fabrikalar, binalar vb. kullanıyor olacak."

Durban'da tüm ülkelerin küresel sera gazı salımını azaltacak yeni bir çerçeve uygulanmasını kabul ettiğinin altını çizen Fatih Birol sözlerini şu uyarılarla tamamladı: Protokolün 2015 itibarıyla kararlaştırılıp 2020 yılında uygulamaya geçilmesi gerekiyor; bu süreç, yüksek karbon salımlı bir altyapıya mahkum kalma riskini çok artırıyor. 2017 itibarıyla küresel emisyonun yalnızca yüzde 15'i karbon telafi bedeli kapsamında olacak. Durban'dan bu yana enerji yatırımları karbon açısından daha az yoğun hale gelmedi. Cesur siyasi kararlar verilmesine acil ihtiyaç var."

Dışişleri Bakanlığı İkili Ekonomik, İklim ve Çevre İlişkileri Daire Başkanı ve Büyükelçi Mithat Rende, de konuşmasında, enerji konularının yeterince ele alınmadığını ve bunun için üzülüğünü belirterek, iklim değişikliğinin en önemli küresel sorunlardan biri olduğunu ve çözüm bulunması gerektiğini kaydetti.

Türkiye'nin G20'nin bir üyesi olduğunu ve buradaki faaliyetleri yakından izlediklerini ifade eden Rende, "Yakında Başbakanımız Çin'e gidecek ve yapacağı görüşmelerde iklim değişikliğine de değinecektir. Çin ile iş birliği açısından neler yapabileceğimiz tartışılacaktır. Ayrıca, Türk Atom Enerjisi'nin bir üyesiyim. Enerji kamamızda nükleer enerji payına karşı çıkıyorlar, ancak nükleer enerjiye de ihtiyacımız var" diye konuştu.

Rende, 1992'de Avrupa Birliği ülkeleri, ABD ve Japonya'nın dünyanın gelişmiş ülkeleri olduğunu anımsatarak, 20 yıl sonrasına bakıldığında gelişen yeni ülkelerin bulunduğunu ve yeni oyuncuların da sorumluluklarını yerine getirmeleri gerektiğini kaydetti. "Ekonomimizi karbondan arındırma-ya çalışıyoruz" diyen Rende, sözlerine şöyle devam etti: "Hidroelektrik santrallerini kullanmaya çalışıyoruz. Ama her vadiyi sular altında bırakmanın taraftarı değilim. Bütün dünya yeşil büyümeden bahsediyor. Konuşması kolay ama yapması kolay değil, yatırım gerekiyor. Daha iyi enerjiye ihtiyacımız var. Petrol ve doğalgaza fazla bağımlıyız. Almanya şu anda nükleer santrallerden uzaklaşsa da zamanı geldiğinde yeni nükleer enerji santralleri kuracaktır, ya da Rus gazına bağımlı kalacaktır."

Danimarka Enerji Ajansı İklim ve Enerji Bakan Yardımcısı Hans Jørgen Koch ise bütün petrol üreten ve tüketen ülkelerin petrol fiyatlarının fazlalığı konusunda aynı fikirde oldu-

ğunu dile getirerek, petrol fiyatlarının, sanayide büyük maliyete neden olduğunu kaydetti.

Koch, kömür alanında son derece önemli kaynakların bulunduğunu, ancak karbondioksit düşünülürken de de sıkıntılar yarattığını anlatarak, karbon tutulması çalışmalarının çok yavaş olduğunu söyledi. "Nükleer alanında geleceğin belirsiz olduğunu görüyorum" diyen Koch, "Almanya ve İsviçre nükleer alanından çıkmaya karar verdiler. Yenilenebilir enerji daha rekabetçi oluyor. Fosil yakıtlardaki fiyatlar ve nükleer alanında gelecekle ilgili soru işareti var. Yenilenebilir ve enerji verimliliğine de büyük ilgi var" şeklinde konuştu.

Enerjinin, bütün sera salınımlarının yüzde 60'ına neden olduğunu söyleyen **Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı Selahattin Hakman** da aynı zamanda bütün karbondioksit salımının da yüzde 90'ının enerji tüketiminden gelmekte olduğunu belirtti. Elektrik üretiminde karşılaşılan üç tane zorluk olduğunu söyleyen Hakman, "Bu zorluklardan ilki tabii ki iklim değişikliği ama ikinci sırada gelen arz güvenliği de çok önemli bir faktör. Üçüncü de enerji kaynağına erişim ve bu kaynağı kullanmanın sonuçları" dedi.

Enerji güvenliğinin çok önemli bir konu olduğunu söyleyen Selahattin Hakman, küresel açıdan bakıldığında enerji talebinin, Fatih Birol'un ve Enerji Ajansı'nın öngörülerine göre 2035 yılına kadar yüzde 40 oranında artacağını söyledi. Hakman, "Hindistan ve Çin ise bütün bu talep artışının yüzde 50'sini oluşturacak. Bu duruma elektrik alt yapısına gerekecek yatırım açısından baktığımızda, her yıl 240 bin megavatlık bir enerji artış kapasitesine ihtiyacımız olduğunu görüyoruz. Bunun için de bu alana her yıl, 1.5 milyar dolar yatırım yapılmalı. Bunun yüzde 45'i santrallerle gitmeli" şeklinde konuştu.